

Dag van de stadslandbouw 2014, Lentse Aarde

Workshop Kruidenspiraal

Kruidenspiralen zien er mooi uit en je kunt veel verschillende kruiden (of andere planten) erop kweeken. De kruidenspiraal is zo ontworpen dat alle kruiden de hoeveelheid zon krijgen die ze nodig hebben en de vochtigheid van de grond krijgen die ze nodig hebben. Bij harde regen loopt het water langs de spiraal omlaag en komt bij planten terecht die hierbij gebaat zijn. De stenen houden de warmte vast, wat de kruiden ook ten goede komt. De spiraalvorm biedt een variatie in hoogte en richting t.o.v. de zon, waardoor een diversiteit aan microklimaatjes ontstaat. Je creëert ook een droge zuidzijde waar een aantal kruiden ook erg blij van worden.

Het hart van een kruidenspiraal ligt hoger. Daar is de grond het droogst. Daar zet je de kruiden neer die van droogte houden. Lager komen dan de kruiden die graag wat meer vocht willen of dat goed kunnen verdragen. Aan de zonnige kant komen die kruiden, die dat waarderen, aan de schaduwrijke kant de kruiden die daarin floreren. Zo kun je met een kruidenspiraal op een klein oppervlak een grote diversiteit realiseren. En dat niet alleen voor planten, maar ook voor een heleboel beestjes.

Plek

Zoek een plekje dat redelijk veel zonlicht krijgt gedurende het seizoen. De spiraal krijgt op deze wijze een zon- en schaduwkant. Plekje dicht bij de keuken is ook handig. Het uiteinde van de spiraal (eventueel met een klein vijvertje) naar de noordkant.

Grootte

Dit is afhankelijk van de ruimte die je ter beschikking hebt. Maak de spiraal net zo groot als je zelf wil. Bepaal ook hoe hoog je de spiraal in het midden wil maken. Bij een grotere kruidenspiraal ruimte erom heen houden om overal goed bij te kunnen. Of met stevige stenen werken waarop je later nog kunt gaan staan om goed bij het midden te kunnen. Bij kleine kruidenspiralen is de kans groot dat de kruiden verdrogen bij weinig regen/kans om te sproeien)

Materiaal

In de keuze van je materialen, kun je je laten leiden door de uiteindelijke grootte van de spiraal. (klinkertjes, stoeptegels of grindtegels). Werken met boomstammen gaat ook goed, en je kunt later hier zelfs nog paddenstoelen op kweken. Onderin en vooral ook in het midden wordt puin gestort als opvulling. Dan ben je de steenresten ook meteen kwijt.

Voor de opvulling heb je verder nog stro, aarde en eenmalig compost nodig. Eventueel ook nog wat kalk toevoegen bij het compost-stro-aarde mengsel. Hier houden de meeste kruiden van. Als je oude bakstenen gebruikt heb je al heel wat kalk ter beschikking, dan hoef je niets extra's toe te voegen.

Aan de slag met bouwen

Je kunt een stok met een touw eraan gebruiken om een mooie cirkel te krijgen. De stok geeft ook aan hoe hoog de spiraal wordt. Dan begin je met bouwen aan de buitenkant. De buitenste ring wordt het laagst en loopt naar binnen toe steeds hoger op. Vul de ruimte tussen de stenen op met stro, compost, tuinaarde en organisch materiaal. Gaten tussen de stenen zijn geen probleem. Deze komen in de loop van de tijd dicht te zitten met grond en bovendien geven ze ook houvast aan de wortels van de kruiden.

Aan de slag met kruiden

Veel mediterrane kruiden gedijen goed in de volle zon en op relatief schrale, droge grond. Deze kun je dus het beste aan de zonnige zuidkant zaaien of planten, of bovenin de spiraal. Voorbeelden zijn: rozemarijn, oregano, tijm, salie. Andere planten zullen het prettiger vinden om wat meer in de (half)schaduw en wat vochtiger te staan. Bijvoorbeeld peterselie, venkel, bieslook, citroenmelisse. Pas op met woekerende planten (munt, citroenmelisse). Die kun je het beste in plastic potten erin zetten.

Extra

Als extra element zou je de spiraal kunnen laten uitlopen naar een klein vijvertje. Rondom het vijvertje kunnen waterminnende planten komen, zoals waterkers of kattenstaart. En in het water waterplantjes naar keuze. Een klein vijvertje is makkelijk gemaakt, door een babybadje of een speciekuip in te graven.

Je kunt ervoor kiezen om op de grond anti-wortel doek neer te leggen, of stevig karton. Liefst zonder kleurstoffen. Hierdoor houd je wortels tegen. Het karton vergaat met de tijd, en houdt in het begin het vocht tegen, zodat er meer in de spiraal overblijft en planten beter kunnen aangroeien.

Kruidenstruiken moeten regelmatig teruggesnoeid worden zodat ze niet te houtig worden en elkaar niet verdringen.

